

Tarkastuslautakunnan toimikausi, jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten vaali sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimeäminen

Kaupunginhallitus 03.06.2025 § 96
111/00.00.01/2025

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi

Tarkastuslautakunnan asettamisesta ja tehtävistä säädetään kuntalain 121 §:ssä sekä hallintosäännössä.

Hallintosäännön 9 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginvaltuusto päättää tarkastuslautakunnan toimikaudesta.

Kuntalaissa säädellään henkilön vaalikelpoisuutta eli edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet voidaan valita kunnan luottamustoimeen.

Yleisestä vaalikelpoisuudesta säädetään kuntalain 71 §:ssä.

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

1. jonka kotikunta kyseinen kunta on,
2. jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen suoritetaan,
3. jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Erityisestä vaalikelpoisuudesta, eli toimielinakohtaisista vaalikelpoisuuden rajoituksista, säädetään kuntalain 72 - 77 §:ssä.

Vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon.

Vaalikelpoisuudesta valtuustoon säädetään kuntalain

72 §:ssä Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

1. valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä,
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä,
3. kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa
2. kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön,
4. kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Vaalikelpoisuudesta tarkastuslautakuntaan säädetään kuntalain 75

§:ssä. Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

1. kunnanhallituksen jäsen,
2. pormestari ja apulaispormestari,
3. henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen,
4. henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa,
5. henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen

Hallintolain 28 §:n mukaan läheisellä tarkoitetaan:

1. puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa,
2. vanhempien sisarusta sekä hänen puolisoaan, sisarusten lapsia ja entistä puolisoa, sekä
3. puolison lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa ja isovanhempaa samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa sekä puolison sisarusten lapsia.

Läheisenä pidetään myös vastaavaa puolisuokulaista. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Tasa-arvolain 4a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuunottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasaarvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Puheenjohtajistoa vaatimus ei koske.

Tarkastuslautakunnassa sekä varsinaisina jäseninä että varajäseninä tulee siis olla sekä naisia että miehiä vähintään 40 % eli kaksi.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että se

1. päättää tarkastuslautakunnan toimikaudesta,
2. suorittaa tarkastuslautakunnan viiden (5) jäsenen ja henkilökohtaisten varajäsenten vaalin valitsemalleen toimikaudelle,
3. nimeää valituista tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa.